

- Jézus ennyire rövid ideig élt? – kérdezi a kisfiam az adventi időszakban. – Karácsonytól Húsvétig?
- Dehogy! – nevetek. – Minden évben megünnepeljük a születésnapját, és megemlékezünk arról is, amikor meghalt.
- Én is minden évben átélem azt a napot, amikor meg fogok halni?
- Bizony – nyelek nagyot –, te is.
- Te is, anya?
- Igen, mindenki.

Jézus egész szenvedéstörténete ott van a mai igehelyben: elfogatása, megkínzása, kihallgatása, keresztre feszítése és sírba helyezése. Feszés szöveg, sok történéssel, csak úgy záporoznak a sallangmentes mondatok, egyik nyílvevő a másik után. Érzelmileg megerőltető olvasmány még akkor is, ha jól ismerjük az eseményeket. Hosszú is, sok elgondolkodtató részlettel. Pilátus, Barabás, a főpapok, Mária és János, Nikodémus, a katonák, a közösség, amely kivetette magából Jézust, egy fül, ecet, gyalcs, vér és víz: ezek a szereplők és képek kétezer éve ihletik a nyugati művészetet.

Ami nekem mostanában mégis inkább feltűnik, az az, ami hiányzik ezekből a sorokból. Jézus hangja hiányzik, főleg a szöveg második feléből. A szokásosnál sokkal kevesebbet beszél, noha ő a főszereplő, gyakran mégsem rajta van a fókusz. Persze nem a nagy beszédek ideje ez, azon már túl vagyunk, nekem mégis az az első gondolatom, hogy milyen átható nyugalom sugárzik ezekből a sorokból és ebből a hallgatásból. Egy olyan lélek nyugalma, aki nem akar meghalni, sőt, fél a haláltól. Aki egy percig sem gondolja, hogy a vére, és nem a tanításai által fog minket megváltani. Aki elfogadja az elkerülhetetlent. És aki azért fogadja el a halált, mert felkészült a lehetőségére: nemcsak az utolsó vacsorával, a tanítványokkal közös virrasztással, de egész korábbi életével is.

Az életvégi tervezés gyakorlati és pszichológiai oldalával is foglalkozó szakemberek szerint a halálra való tudatos készülés komoly megnyugvást és értékrendünk megerősödését hozhatja. Gyakran előfordul és természetes, hogy a folyamat szorongásainkat is felerősíti. Az olyan hit, amelyhez a hála és a remény érzése kapcsolódik, kiapadhatatlan erőforrás ennek a szorongásnak a feloldásában. Ezt a feloldódott szorongást, szavakon túli, meghatározó nyugalmat látom Jézus utolsó óráiban is.

Jézus minden évben átélte halála eljövendő napját, és ugyanúgy nem tudta, melyik nap lesz az, mint ahogy mi sem tudjuk. Amit viszont tudott, az ennél sokkal fontosabb: tudta, hogy a készülés segít, a tervezés, az elszámolás, dolgaink rendbetétele erőt ad – nemcsak az élethez, de a halálhoz is. Tervezzünk, készüljünk mi is. Oldjuk a szorongást, ünnepeljük a reményt.

Végh Veronika, Budapest

— — —

Árulás, megtagadás... Utunk során előfordul, hogy szeretetünkre és bizalmunkra nem szeretettel válaszolnak. Akiket szeretünk, kezükbe adjuk annak a lehetőségét, hogy eláruljanak, letagadjanak. Kiszolgáltatjuk magunkat. Amikor ilyen történik, példát vehetünk Jézusról, aki jámborsággal vállalta a letartóztatását, és talán a legingerültebb tette ebben a részben az volt, amikor rászólt Péterre, aki kivont karddal védte volna. Úgy érzem, Péter szerepe ebben a részben az, hogy szembesítsen minket a gyengeségeinkkel, az emberi gyarlósággal, az Emberfia szeretetben megélt erkölcsi magasságának ellentétéként. Persze szerencsére nem híres szokás felénk a fülvagdosás, de lehet, ha karddal az oldalunkon járnánk, máshogy lenne. Elvégre előfordulhat, hogy indulatból olyan támadást mérünk a másokra szavakkal, ami mellett eltörpül a füllevágás. Mi segít abban, hogy jézusi módon válaszoljak az érkező fenyegetésre, támadásokra, árulásokra? Felismerem-e, és rá tudok-e szólni arra, aki értem való hűségéből és szeretetéből védeni próbál, de eltévedt módon cselekszik?

Megverés, megalázás... A belső világosság képviselése egyenességgel, biztossággal, veszéllyel és gyűlölettel szembenézve... A külső veszélyekkel és nehézségekkel szembesítve el kell döntenünk, hogy letagadjuk-e az igazságot, és megfutamodunk, vagy emelt fővel nézünk szembe a megpróbáltatásokkal. Mindkettő valamilyen módon áldozatokkal jár, a döntéseinkért tudnunk kell felelősséget vállalnunk, ugyanakkor megbocsátani önmagunknak, együtt érezni magunkkal. Elvégre csak mi lehetünk a nekünk szabott mese hősei, bár a bölcsebbeknek talán cethal nélkül is megy. Az élet megtörténik akár szeretnénk akár nem, kérdés, hogy mit kezdünk vele. Képes vagyok-e reménytelen helyzetben is képviselni a világosságot? Ha nem sikerül, mi segít abban, hogy megbocsássak magamnak?

Keresztút, kereszthalál... Amilyen hirtelen fogant, és amennyi szeretet és útmutató jel övezte születésének történetét, olyan hirtelen és annyira eltévedt cselekedetek vezettek emberi létének kihunyásához. Egykor a napkeleti bölcsek és a pásztorok megtették az utat az isteni találkozáshoz, most viszont Jézus volt az, aki felvette keresztjét, és megtette az utat a hegyre, az Istennel való találkozás egyik leggyakoribb szimbólumát megmászva. Egykor csillag mutatta bizonyossággal járultak a kisdéd elé emberek a hirtelen ünnep örömében részesülve. Most a zsidók egy másik ünnepre készültek, Pészah, az elkerülés ünnepére. Miközben a részben a tíz csapásról megemlékező ünnepre készültek, eltévedt cselekedetek soraival kieszközlötték az elsőszülött, egyben áldozati bárány halálát. Ha a történet itt érne véget, azt mondanám tragikus és ironikus, ugyanakkor a mesekedvelő énemnek mély örömet okoz ez a keret, és a párhuzam- vagy inkább ellentétpárok. Ad egyfajta bizonyosságot, nem az égi csillag egyértelműségével, de belső fény pislákolásával. Az emberi agyat megnyugtatják az összefüggések, az érzés, hogy a dolgok okkal történnek. Jó dolgoknál ritkán mélyülünk el ezekben a gondolatokban, rossz eseményeknél meg nehéz hinni az isteni tervet. Mi segít abban, hogy Jézus áldozatában teljes szívvel lássam a megváltást? Mi segít abban, hogy a szenvedésekben az Isteni találkozást keressem? A kereszt jön magától, de melyik ösvényen jutok fel a Golgotámra?

Ujvári Gergely, Érd